

Vi hører hjemme i Pride-paraden

DEBATT

MARIANN HORNNES

info@helsedir.no

Mariann Hornnes er sivilingeniør i elektronikk og konstituert helsedirektør i Helsedirektoratet.

Forfatteren har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

Helsedirektoratet deltar i Pride fordi vi vet at gode liv gir god helse.

Foto: Helsedirektoratet

Helsedirektoratets visjon er «God helse – gode liv». At helse påvirker livskvalitet er selvsagt, men vi får også stadig mer kunnskap om at livskvalitet påvirker helse. Altså at man kan bli syk av å ikke ha det bra. I Norge har skeive

samlet sett dårligere helse og lavere livskvalitet enn befolkningen ellers: 42 % av ikke-heterofile rapporterer lav tilfredshet med livet alt i alt, mot 26 % av heterofile (1). Skeive er mer utsatt for vold og seksuell vold (2). 15 % av skeive oppga å ha vært utsatt for hatkriminalitet det siste året, og antall anmeldelser øker (2, 3). Én av tre transpersoner har forsøkt å ta sitt eget liv (4).

Disse utfordringene handler ikke om normbrytende identitet i seg selv, men om minoritetsstress, diskriminering og stigma. Dette rammer skeive på alle samfunnsarenaer, også i helsetjenesten. Markeringen av Pride minner oss på ansvaret vi har som helsemyndighet for å fremme like muligheter for god helse. Regjeringens handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold gir Helsedirektoratet et tydelig oppdrag om å bidra til bedre helse blant skeive (5). Det er selvsagt at Helsedirektoratet skal delta i Pride, både på grunn av rollen som uavhengig fagetat og ut fra vårt ansvar for å følge opp vedtatt politikk. Vi gjør det ikke alene, men går sammen med andre statlige etater, som Barne- og ungdomsdirektoratet, Utdanningsdirektoratet og flere andre. Som byråkrater er det dessuten sjelden vi får applaus for arbeidet vi gjør, og enda sjeldnere heing fra folk i gatene. Det kan man oppleve i Pride-paraden når speaker roper ut: – Her kommer staten!

«Det er selvsagt at Helsedirektoratet skal delta i Pride, både på grunn av rollen som uavhengig fagetat og ut fra vårt ansvar for å følge opp vedtatt politikk»

Biskop Sunniva Gylver åpnet årets Oslo Pride med å si at «det er fest, men også en protest. For å vise at frykten og hatet aldri vil overvinne kjærligheten» (6). Helsedirektoratet deltar i protesten mot barrierene som skeive møter, både i Norge og globalt, men også i festen for kjærligheten. Vi feirer oppnådde rettigheter. Vi feirer mangfold. Friheten til å være den man er – i alle sammenhenger.

Vår deltakelse i Pride er også et viktig signal internt. Jobb er en arena der skeive kan være usikre på om det er trygt å være åpen, og det er ikke rart når vi vet at 40 % av transpersoner har opplevd negative kommentarer på jobb (4). Helsedirektoratet skal være en trygg og inkluderende arbeidsplass, også for de av oss som er skeive. For å sikre at helsetjenestene oppleves som trygge, samordnede og likeverdige er det særlig viktig at vi lykkes å møte pasientene uten normative forventninger til kjønn og seksualitet. Mangfold er viktig, ikke bare fordi det er riktig å inkludere, men også fordi mangfoldige team er mer innovative og bedre på å løse problemer (7, 8).

«Pride gir oss en anledning til å konkretisere hva samfunnsoppdraget vårt innebærer: å sikre trygge møter med helsetjenesten, uavhengig av geografi, etnisitet, kjønn, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk eller hvem man elsker»

Fellesskap er et grunnleggende menneskelig behov – både i arbeidslivet og i livet ellers. Fellesskap bygges ved at enkeltmennesker opplever aksept, anerkjennelse og tilhørighet. Pride-paraden understreker alt dette på en annen

måte enn arbeidet vi gjør de fleste andre dager i året. Pride gir oss en anledning til å konkretisere hva samfunnsoppdraget vårt innebærer: å sikre trygge møter med helsetjenesten, uavhengig av geografi, etnisitet, kjønn, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk eller hvem man elsker.

Ved å være synlige og tydelige i Pride-sammenheng sender vi et signal både internt og eksternt: Helsedirektoratet står opp for mangfold og mot diskriminering – i utøvelse av helsepolitikk, i normering av tjenestene og som arbeidsplass. Ekstra synlig i juni, men like viktig hele året.

REFERENCES

1. Statistisk sentralbyrå. Lavere livskvalitet blant ikke-heterofile.
<https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/levekar/artikler/lavere-livskvalitet-blant-ikke-heterofile> Lest 24.6.2025.
2. Løvgren M, Skjervheim Ø, Høgestøl A et al. Nasjonal trygghetsundersøkelse 2022.
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonalt-trygghetsundersokelse-2022/id3024692/> Lest 24.6.2025.
3. Politidirektoratet og Oslo politidistrikt. Hatkriminalitet i Norge 2023.
<https://www.politiet.no/globalassets/dokumenter-strategier-og-horinger/oslo/rapporter/anmeldt-hatkriminalitet-oslo/hatkriminalitet-i-norge-2023.pdf> Lest 24.6.2025.
4. Anderssen N, Eggebø H, Stubberud E et al. Seksuell orientering, kjønns mangfold og levekår. Resultater fra spørreundersøkelsen 2020.
<https://ntnuopen.ntnu.no/ntnu-xmlui/handle/11250/2825850> Lest 24.6.2025.
5. Kultur- og likestillingsdepartementet. Regjeringens handlingsplan for kjønns- og seksualitets mangfold (2023–2026).
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/regjeringens-handlingsplan-for-kjonns-og-seksualitetsmangfold-20232026/id2963172/> Lest 24.6.2025.
6. Den norske kirke. Biskop Sunniva Gylvers appell ved åpningen av Oslo Pride 2025, 20.06.2025.
<https://www.kirken.no/globalassets/bispedommer/oslo/dokumenter/1%20biskopens%20taler/biskopens%20appell.pdf> Lest 24.6.2025.
7. Rock D, Grant H. Why Diverse Teams Are Smarter. Harvard Business Review 4.11.2016. <https://hbr.org/2016/11/why-diverse-teams-are-smarter> Lest 24.6.2025.
8. Carucci R. One More Time: Why Diversity Leads To Better Team Performance. Forbes 24.1.2024.
<https://www.forbes.com/sites/roncarucci/2024/01/24/one-more-time-why-diversity-leads-to-better-team-performance/> Lest 24.6.2025.

Publisert: 25. juni 2025. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.25.0414
Mottatt 23.6.2025, godkjent 24.6.2025.
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 21. mars 2026.